

Κόρη μου, κάθου φρένιμα, κοίταζε τὴ δουλειά σου,
νὰ μὴ σὲ ρίξουν ἀβανιὰν τσαὶ βγάλουν τ' ὄνομά σου
Μεγίστ.

Οἱ ἀρχόντοι τὸν ζηλεύανε, | βαρεῖα βανιὰ τοῦ ρίξανε
Σκῦρ. Συνών. ἀβάνεμα. 2) Ἀδικία Πελοπν.
(Καλάβρυτ. Λάστ.) 3) Δυστυχία, συμφορὰ Στερελλ.
(Αἰτωλ.): Τὸν ἤσαν πουλλὲς ἀβανιὲς τὸν κακουμοῖρ', τί νὰ
σοῦ κάμ'! Πόσις ἀβανιὲς μ' ἤσαν, τί νὰ βαστάξουν! Τὸν
πῆρ' ἡ ἀβανιὰ μὴ τ'ν πουλλὴ φαμιλιά. β) Πληθ. οἰκο-
γενειακαὶ ἐνοχλήσεις, βάρη Σαμοθρ.: Μὴ πλακῶσαν οἱ
-ρ- ἀβανιὲς.

ἀβανιάζω Πελοπν. (Σουδεν.) κ. ἀ. — Ἀ'Εφταλ. Μα-
ζώχτρα 193 ἀβανιάζου Ἦπ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβανιά.

1) Διαβάλλω, συκοφαντῶ Πελοπν. (Σουδεν.)—Ἀ'Εφταλ.
ἐνθ' ἀν.: Ἀπὸ τὸ θεὸ νὰ τὸ βρῇς, ποῦ ἀβανιάσας τὸ πρὸ τιμη-
μένο κορίτσι μας! Ἀ'Εφταλ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ἀβανεύω 1,
ἀβανίζω. 2) Προδίδω, καταδίδω, συνήθως εἰς τὰς
Τουρκικὰς ἀρχὰς Ἦπ.: Τὸν ἀβανιάσι.

ἀβανιάρης ἐπίθ. Ἰων. (Σμύρν.) Κυκλ. Μεγίστ. Σῦρ.
(Ἐρμούπ.) κ. ἀ. ἀανιάρης Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβανιά. Ἦ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ συκοφαντεῖν, φιλοκατήγορος.

ἀβανίζω Βιθυν. (Προῦσ.) Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ.
Κύπρ. κ. ἀ. ἀβανίζω Κρήτ. ἀφανίζω Κύπρ. ἀβανίζου
Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβανιά. Ἦ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Κατηγορῶ ψευδῶς, διαβάλλω, συκοφαντῶ ἐνθ' ἀν.:
Μὲ ἀβανίζουνε Κύθηρ. Ἀβανίσαν την πῶς ἐν' αἰμιη Κύπρ.
|| Ἄσμ.

Νὰ μὴν μὲ ἀβανίζετε, | καλὰ δὲν μὲ γνωρίζετε.
αὐτόθ. Συνών. ἀβανεύω 1, ἀβανιάζω 1.

ἀβανικὸς ἐπίθ. Κεφαλλ. κ. ἀ. ἀβάν'κους Θράκ.
(Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβάνης.

1) Συκοφάντης, κακόβουλος Κεφαλλ. κ. ἀ. 2) Μέ-
γας, πολὺς (θὰ ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς τὸν ἄδικον, ὅθεν
κατήντησεν εἰς τὴν σημ. τοῦ πολλοῦ) Θράκ. (Μάδυτ.):
Ἐφαγι ξύλου - φαγεῖ ἀβάν'κου.

ἀβανιοκαημένος ἐπίθ. Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβανιὰ καὶ τοῦ ἐπιθ. καημένος.

Ὁ ὑποστάς συμφορὰς ἀπὸ συκοφαντίας. Πβ. φωτισο-
καμένος.

ἀβάν-τα ἡ, Ἀθῆν. Κέρκ. Κεφαλλ. Κύπρ. Πελοπν.
(Συκεῖα Κορινθ.) Σῦρ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβάν-τι κατὰ τὰ εἰς -α οὐσ.

1) Κέρδος, μάλιστα χρηματικόν, συνήθως ἐξ ἀθεμίτου
πράξεως, ἰδίως τῆς χαρτοπαιξίας, τὸ ὅποιον πορίζεται τις
χωρὶς νὰ συντελέσῃ εἰς ἐπιτυχίαν αὐτῆς Κέρκ. Κεφαλλ.:
Θέλω ἀβάν-τα Κεφαλλ. Πληρῶνω ἀβάν-τα αὐτόθ. Ζῇ μὲ
ἀβάν-τες αὐτόθ. Ἐχει κι αὐτὸς τὴν ἀβάν-τα του, γι' αὐτὸ
δὲ μιλεῖ Κέρκ. Συνών. κωλόκοστρο. β) Ἐπιρρηματ.
δωρεάν, εἰς βάρος ἄλλου Κύπρ. Πελοπν. (Συκεῖα Κορινθ.):
Θέλει νὰ τρώῃ ἀβάν-τα Κύπρ. Πβ. ἀβάν-τατξης. 2) Βοή-

θεια, ἐπικουρία Πελοπν. (Συκεῖα Κορινθ.): Δῶ μου μὴ
ἀβάν-τα! β) Ἠθικὸν στήριγμα, θάρρος, ὅπερ ἔχει τις
παρὰ τινος προσώπου Στερελλ. Σῦρ. κ. ἀ.: Ἐχει ἀβάν-τα
τὸ θεῖο του, γι' αὐτὸ φωνάζει Σῦρ. Ἐχου ἀβάν-τα τὸν
ἀδιεφρόμ' Στερελλ. 3) Ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ τῶν
λωποδυτῶν ὁ πρὸς βοήθειαν ἢ συνεργασίαν ἀκολουθῶν
ἄλλον ὁμότεχνον λωποδύτης Ἀθῆν.

ἀβαν-τάγιο τό, Εὐβ. (Κύμ.) Θήρ. Κεφαλλ. Νάξ.
Σῦρ. κ. ἀ. ἀβαν-τάγιον Β.Εὐβ. βαν-τάγιο Ζάκ. Πελοπν.
(Συκεῖα Κορινθ.) βαν-τάγιον Στερελλ.

Ἐκ τοῦ μεσν. Λατιν. *avantagium*. Πβ. καὶ τὸ
παρὰ Δουκ. ἀβαν-τάτξιον = κέρδος.

1) Κέρδος, ὠφέλεια, ὑπεροχή, πλεονέκτημα Ζάκ.
Θήρ. Κεφαλλ. Νάξ. Πελοπν. (Συκεῖα Κορινθ.) κ. ἀ.: Ἐχει
πολλὰ ἀβαν-τάγια Κεφαλλ. Τὸ πῆρε αὐτὸ τὸ βαν-τάγιο Συκεῖα
Κορινθ. 2) Θάρρος Εὐβ. (Κύμ.) Σῦρ.: Φρ. Κάνω
ἀβαν-τάγιο (ἔχω θάρρος, ὑπομονήν) Κύμ. β) Ἠθικὸν
στήριγμα Στερελλ. κ. ἀ.: Ἐχου τοῦ σοῖ μ' βαν-τάγιον
Στερελλ.

ἀβαν-ταδῶρος ὁ, Κεφαλλ. Παξ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβάν-τα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-δῶρος.

Ὁ ζῶν ἀπὸ ἀβάν-τες, ἥτοι εἰσοδήματα ἢ κέρδη, τὰ
ὅποια συνήθως πορίζεται δι' ἐκβιασμῶν ἐνθ' ἀν.: Σοῦ
εἶναι ἓνας ἀβαν-ταδῶρος! Κεφαλλ. Τὸν ἀβαν-ταδῶρο ἔκαμα
᾿ς τὰ χαρτοπαίγνια ἀγν. τόπ. Συνών. ἀμακκαδῶρος. Πβ.
ἀβαντζαδῶρος.

ἀβαν-τάριο τό, Κυκλ. (Ἄνδρ. κ. ἀ.) βεν-τάριο
Κέρκ. Κεφαλλ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *aventario* = κατάλογος πραγμάτων,
σημειωματάριον, ἐκπεσόντος τοῦ α ἐν τῷ τύπ. βεν-τάριο
ἐν συνεκφ. τοῦ ἄρθρ. ἐν τῷ πληθ. τ' ἀβεν-τάρια-τὰ
βεν-τάρια.

1) Κατάλογος, βιβλίον καταγραφῆς, σημειωματάριον
κττ. Κυκλ. β) Ἐκκλησιαστικὸς κῶδιξ, κατάστιχον, εἰς
τὸ ὅποιον καταγράφονται ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα
καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν εἰσοδήματα τῆς ἐκκλησίας Κέρκ. γ)
Ἰδιωτικὸν προικοσύμφωνον, εἰς τὸ ὅποιον καταγράφονται
τὰ πράγματα, τὰ ὅποια δίδονται ὡς προῖξ εἰς τὴν νύμφην
Ἄνδρ. κ. ἀ.: Χωρὶς ἀβαν-τάριο παντρεύτηκε Ἄνδρ. 2)
Καταγραφή περιουσίας Κεφαλλ.: Ἐπέθανε ὁ δάρδας του
ἄκλερος καὶ θὰ κάμῃ βεν-τάριο (δηλ. θὰ προβῇ εἰς τὴν
ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του). Σήμερα ἔχουμε βεν-τάριο!
(εἰρων. κατὰ μεταφ. χρῆσιν ἐπὶ ἀταξίας ἐπίπλων δωμα-
τίου ἢ οἰκίας).

ἀβάν-τατξης ὁ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβάν-τα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-τξης.

Ὁ εἰς βάρος ἄλλου, ὁ δωρεάν ζῶν: Εἶναι ἀβάν-τατξης
(ἐπὶ τοῦ δυστροποῦντος νὰ δεχθῇ μέρος τῶν ἀνηκόντων
εἰς αὐτὸν βαρῶν).

ἀβαντζαδούρα ἡ, Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβάντζο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-αδούρα. Πβ. μπροκκαδούρα, μαλλιαδούρα, φρεσκαδούρα.

1) Ἐκεῖνο, ὅπερ προκαταβάλων τις ἔχει νὰ λάβῃ παρὰ
τινος, πίστωσις. 2) Εἰσόδημα, κέρδος αὐτόματον:

ἐν ἐκαθόντανε νὰ δουλῆψη, μὰ ἤρθε νὰ φάη τοοὶ ἀβαντζα-
δοῦρες.

ἀβαντζαδῶρος ὁ, Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *avanzatore*. Τὸ δ' ἀντὶ τοῦ τ κατ' ἐπί-
φασιν τῆς παραγωγικῆς καταλ. -δῶρος. Πβ. ἀββιζα-
δῶρος, λιμαδῶρος, φουμαδῶρος.

1) Ὁ ἔχων λαβεῖν παρὰ τινος, τὸν ὅποιον ἐδάνεισε,
ποτωτής: Φρ. *Εἶναι τοκιστὴς καὶ ἀβαντζαδῶρος* (εἰρων.
ἀέργου). 2) Ὁ ἔχων κέρδη καὶ εἰσοδήματα χωρὶς
ἐργασθῆ (ἢ σημ. αὕτη ἐγεννήθη ἐκ παρασχετισμοῦ
πρὸς τὸ ἀβάν-τα, ὁ ἰδ.) Πβ. ἀβαν-ταδῶρος.

ἀβαντζάρισμα τό, Ζάκ. Κυκλ. (Νάξ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀβαντζάρω.

1) Προσφορά μεγαλυτέρας ἀξίας διὰ πρᾶγμα τι ἐν
δημοπρασίᾳ, πλειοδοσία Κυκλ. (Νάξ. κ. ἄ.): *Ἐκανα ἀβαν-
τζάρισμα καὶ τὸ πῆρα Νάξ.* 2) Κέρδος καθαρὸν Ζάκ.:
Τ' ἀβαντζάρισμα τῆς πιάσις ἦταν ἐκατὸν δραμὲς (πιάσις = ἐμπο-
ρικὴ ἐπιχείρησις). β) Περίσσευμα, πλεόνασμα Ζάκ.:
Φέτο ἔχω ἀβαντζάρισμα ἀπὸ λάδι.

ἀβαντζάρω Ζάκ. Θήρ. Μῆλ. Σίφν. κ. ἄ. ἀβαντζά-
ρον Ἡπ. (Ἄρτ.) Κυδων. Λέσβ. κ. ἄ. ἀβατζάρω Κεφαλλ.
Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σῦρ. ἀβατζέρον Βιθυν. Κέρκ.
Κεφαλλ. Κρήτ. Παξ. βαντζάρω Σύμ. βατζέρον Κρήτ.
βατζέρω Κίμωλ. Σύμ. Ἀόρ. ἀβάντζαρα καὶ ἀβαν-
τζάρισα.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *avanzare* = κινῶ, φέρω εἰς τὰ πρόσω,
προάγω, προβιβάζω. Ἡ τοῦ α ἀπώλεια ἐν τῷ τύπ.
βαντζάρω ὀφείλεται εἰς τὴν συνεκφ. μετὰ τοῦ νὰ ἦ θά,
ὡς ν' ἀβαντζάρω - νὰ βαντζάρω.

Α) Μετβ. 1) Ὑπερβάλλω, ὑπερτερῶ τινος, εἶμαι
ἀνώτερός τινος Ζάκ. Κρήτ. Σύμ. κ. ἄ.: Ἄσμ.

Γιατὶ θεωρῶ καὶ βάντζαρες τὸβ βασιλεῖς 'ς τὴ γνῶσι
Σύμ. 2) Προσφέρω περισσότερα, πλειοδοτῶ ἐν δημο-
σίῳ πλειστηριασμῷ πρὸς ἀγορὰν πράγματός τινος Θήρ.
Κίμωλ. Κρήτ. Κυδων. Λέσβ. Μῆλ. Νάξ. Σίφν. Σῦρ. κ. ἄ.:
Ἀβατζάρισα πενήντα γρόσια (κατὰ πενήντα γρόσια. Τὸ
γρόσι εἶναι νόμισμα Τουρκικόν) Κρήτ. *Τήνε βατζέρω τὴθ
θεμωνιά Κίμωλ.* Ἐβάτζαρε τὸ μονκατὰ (ἐπλειοδότησεν εἰς
τὴν ἐνοικίᾳσιν τοῦ φόρου τῆς δεκάτης) Κρήτ. Πβ. ἀναβαν-
τζάρω. β) Αὐξάνω τι Κρήτ.: *Νὰ τοῦ βατζάρης τοῦ
χτημάτου τὸ γέμι* (νὰ αὐξήσης τὴν τροφήν τοῦ ζῴου). 3)
*Ὑπερτιμῶ τι Κρήτ. Σῦρ.: Ἀβατζάρανε τὸ ψωμί Κρήτ.
Ἀβατζάρισε τὴ ζάχαρι Σῦρ.* 4) Ἐχω δοῦναι ὑπόλοιπον
χρηματικῆς ὀφειλῆς, ὀφείλω ὑπόλοιπον Κέρκ. Κεφαλλ. κ. ἄ.:
Τί σοῦ ἀβατζέρον; Κέρκ. *Σοῦ ἀβατζέρον πέντε δραχμὲς
Κεφαλλ.* 5) Ἐχω λαμβάνειν παρὰ ὀφειλέτου συνή-
θως ὑπόλοιπον τοῦ χρέους τοῦ Ἡπ. (Ἄρτ.) Ζάκ. Κέρκ.
Κεφαλλ. Παξ. κ. ἄ.: *Ἀβατζέρον δέκα δραχμὲς ἀπὸ τὸν
δεῖνα Κέρκ.* Ἀβαντζάρω νὰ λάβω δέκα δραχμὲς (παρα-
τηρητέα ἢ κατὰ πλεονασμὸν χρήσις τοῦ ρ. νὰ λάβω)
Ζάκ. 6) Ἐχω περίσσευμα, συνήθως ἄνευ ἀντικ.
Κεφαλλ.: *Παροιμ. Δούλευε νὰ ζῆς καὶ κλέφτε ν' ἀβατζέ-
ρης* (ὅτι μὲ τὴν ἐργασίαν μὲν κατορθώνει τις νὰ ζῇ, ἀλλὰ
μὲ τὰς κλοπὰς νὰ κάμνη καὶ περισσεύματα καὶ ἐπομένως
νὰ πλουτήσῃ).

Β) Ἀμτβ. 1) Προχωρῶ Κεφαλλ. Παξ. κ. ἄ.: *Πολὺν
ἀβατζάρεις Κεφαλλ. Μὴν ἀβατζάρης πολὺν* (συνήθως ἐπὶ
πλοίου προσεγγίζοντός σου) Παξ. 2) Προοδεύω,

προκόπτω Σῦρ.: *Τὸ παιδί ἀβατζάρισε.*

3) Περίσσεύω, πλεονάζω Ζάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ.: *Μοῦ
ἀβαντζάρισε ὁ μοῦστος καὶ δὲν ἔχω ἀγγεῖα νὰ τὸν βάλω Ζάκ.
Σοῦ ἀβαντζάρισε τίποτα τροφή νὰ μοῦ δώσης; αὐτόθ.* Ἐφταξε
τὸ ψωμί τ'ς ἐργάτες; — Ἐφταξε καὶ ἀβάτζαρε καὶ πολὺ Κρήτ.
Τ' ἀβατζάρισε πεντακόσια γρόσια κάθε μῆνα αὐτόθ. Πὰς
καὶ ἀβατζάρισε σοῦ νὰ μοῦ δανείσης ἓνα ψωμί; (πάς = μὴπως)
Ἀπύρανθ. || Παροιμ. Ἀβάτζαρε τοῦ σκύλλον πίττα (εἰρων.
ἐπὶ τοῦ ἀπόρου, ὁ ὅποιος θέλει νὰ ἐπιδειχθῇ ὡς εὐπορος)
Κρήτ. *Τοῦ χωριάτη τὸ σκοινὶ μονὸ δὲ σώνει, μὰ διπλὸ σώνει
καὶ ἀβατζέρονε* (ἐπὶ ὑπολογισμῶν μωρῶν καὶ ἐσφαλμένων.
Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 4, 488) Κεφαλλ. β) Μένω ὡς
ὑπόλοιπον, ὑπολείπομαι ὡς περίσσευμα Ζάκ. Κρήτ. κ. ἄ.:
Ἄσμ.

Ἄσμ. *Ἄσμ. Ὡς τὴν Ἀραπὶὰ πολίσησαν οἱ Τοῦρκοι τὰ παιδιὰ μας
καὶ ὅσοι καὶ ἂν ἀβατζάραμε εἰς τὰ βουνὰ γλακοῦμε
ξυπόλυτοι καὶ δλόγδυμοι γιὰ νὰ λεντερωθοῦμε*

(γλακῶ = τρέχω) Κρήτ. 4) Ὑπερτιμῶμαι Βιθυν.: *Τὸ
στάρι ἀβατζάρισε.*

ἀβάντζια ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀβάτζια Κρήτ. ἀβάτζιο
Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβάντζιος.

Πολύ, ὑπερβολικῶς, ἐπὶ πλέον, παραπάνω: *Ἀγαπᾷ
τὴνε τὴ φιλαινάδα τὴν ἀβάτζια. Ἀβάτζια ἀγαπᾷ αὐτὸ τὸ παιδί.
Ἀγόρασα κρέας ἀβάτζιο. Αὐτὸ ποῦ κάνεις εἶν' ἀβάτζιο.* Πβ.
ἀβάντζο 2.

ἀβάντζιος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀβάτζιος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβάντζο.

Ἀνώτερος, ὑπέρτερος κατὰ τὴν κοινωνικὴν θέσιν, τὸ
ἀξίωμα, τὰς γνώσεις κττ.: *Εἶν' ἀβάτζιος τῆς* (ἐπὶ συζύγου
ἀνωτέρου τῆς συζύγου του).

ἀβάντζο τό, Ζάκ. Ἰων. (Κρήν.) Μῆλ. Πελοπν. Σίφν.
κ. ἄ. ἀβάτζο Κεφαλλ. ἀβάτζου Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀβάζο
Ἀθῆν. Θράκ. (Καλαμ.) κ. ἄ.

Ἰταλ. *avanzo*.

1) Κέρδος, ὠφέλεια Ζάκ. Κεφαλλ. κ. ἄ.: *Δὲν ἔχω ἀβά-
τζο ἀπὸ ἐκεῖνη τὴ δουλειᾷ Κεφαλλ.* Ἐτοῦτα εἶναι τ' ἀβάτζα μας
αὐτόθ. 2) Ἐπιρρηματ. ἐπὶ πλέον, περισσότερον
Ἀθῆν. Θράκ. (Καλαμ.) Ἰων. (Κρήν.) Μῆλ. Πελοπν. Σίφν.
κ. ἄ.: *Θὰ δώσω γι' αὐτὴ τὴ δουλειᾷ πενήντα φράγκα καὶ
ἀβάντζο Κρήν.* || Φρ. *Πάω ἀβάντζο* (αὐξάνω κατὰ τι τὴν
προσφοράν, προσφέρω μεγαλυτέραν τιμὴν, πλειοδοτῶ)
Μῆλ. *Τὰ πενήντα ἀβάζο τὰ χει* (εἶναι μεγαλύτερος τῶν 50
ἐτῶν) Ἀθῆν. *Τὰ ἐβδομήντα πέντε ἀβάζο εἶναι* (εἶναι ὑπὲρ τὰ
75 ἔτη) Καλαμ. Πβ. ἀβάντζια. 3) Ἐμπρός, πρόσω,
ἐν τῇ φρ. ἢ ἀβάτζου ἢ καβάτζου (ἢ ἐμπρός ἢ ὀπίσω, ὅ,τι
βγῇ) Νάξ. (Ἀπύρανθ.), λ. χ. νὰ βουλλώσω θέλω τὰ μάθια
μον, νὰ σαριτάρω πλεὰ κάτω καὶ ἢ ἀβάτζου ἢ καβάτζου.

ἀβάν-τι ἐπίρρ. Ζάκ. Θήρ. Κέρκ. Κεφαλλ. Παξ.
Πελοπν. (Συγκὰ Κορινθ.) Σίφν. κ. ἄ. ἀβάν-τι τό, Ἰων.
(Κρήν.) ἀβάν-τε Ἀνδρ. Σαλαμ. κ. ἄ.

Ἰταλ. *avanti* καὶ *avante* = πρότερον, ἔμπροσθεν,
ἐμπρός.

1) Προηγούμενος Σίφν.: *Θὰ φύετε μὲ ὥρα ἀβάν-τι*
2) Ὡς παρακελευσματικὸν μόρ. ἄγε, ἐμπρός! συνή-
θως παρὰ τοῖς ναυτικοῖς Ζάκ. Θήρ. Κέρκ. Κεφαλλ. Παξ.

